

оновлене видання

ЯК ОСКАРЖИТИ НЕНАЛЕЖНУ ПОВЕДІНКУ СУДДІ АБО ПРАЦІВНИКА СУДУ?

ОСКАРЖЕННЯ ДІЙ (БЕЗДІЯЛЬНОСТІ) СУДДІ

ЯК ПРАВИЛЬНО ВИБРАТИ СПОСІБ ОСКАРЖЕННЯ?

Якщо під час або за наслідками розгляду Вашої справи в суді, судом ухвалено рішення, з яким Ви не погоджуєтеся, у Вас є право оскаржити таке рішення спочатку в апеляційному, а потім, за потреби, у касаційному порядку до суду вищого рівня.

Якщо ж під час перебування в суді Ви зіткнулися з неналежною поведінкою судді або працівника апарату суду, Ви можете її оскаржити.

→ **ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ**, що не існує інших способів домогтися перегляду судових рішень, ніж ті, що встановлені процесуальним законом.

→ **УВАГА!** Скасування або зміна судового рішення судом вищої інстанції не є підставою для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, якщо при цьому не було допущено навмисного порушення закону чи несумлінності, що потягли за собою істотні наслідки.

ЩО Є ПІДСТАВОЮ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СУДДІ?

Інститут дисциплінарної відповідальності суддів є елементом підзвітності.

Суддя може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з таких підстав:

- істотні порушення норм процесуального права при здійсненні правосуддя, пов'язані, зокрема, з відмовою у доступі особи до правосуддя з підстав, не передбачених законом, порушення вимог щодо розподілу та реєстрації справ у суді, правил підсудності чи підвідомчості, необґрунтоване вжиття заходів забезпечення позову;
- невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом;
- порушення вимог щодо неупередженого розгляду справи, зокрема, порушення правил щодо відводу (самовідводу);

- систематичне або грубе одноразове порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя;
- розголошення таємниці, що охороняється законом, в тому числі таємниці нарадчої кімнати або таємниці, яка стала відомою судді під час розгляду справи у закритому судовому засіданні;
- неподання або несвоечасне подання для оприлюднення декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації), зазначення в ній завідомо неправдивих відомостей.

Неналежна поведінка судді та працівника апарату суду, наприклад, може полягати у зневажливому ставленні до

→ Не зволікайте з поданням скарги на такі дії. Цим Ви захистите не лише свої права, а й допоможете виявити недобросовісних суддів та службовців, які дискредитують судову владу. Адже судді та працівники суду мають діяти професійно і з повагою до інших осіб.

відвідувачів суду, перебуванні на робочому місці у нетверезому стані, відсутності на робочому місці без поважних причин тощо.

Суддя може нести дисциплінарну відповідальність за порушення термінів розгляду справи, судову тяганину. Однак це не стосується випадків, коли порушення строків розгляду справи зумовлено поведінкою учасників процесу або великою завантаженістю судді, що сьогодні трапляється досить часто.

Є випадки притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності за втрату справи або окремих її матеріалів, ненадання сторонам доступу до матеріалів справи, постановлення ухвал про необґрунтоване забезпечення позову, не роз'яснення процесуальних прав і обов'язків учасникам процесу, порушення таємниці нарадчої кімнати, розгляд справи з грубим порушенням правил підсудності, неналежна поза межами суду поведінка, яка принижує авторитет судової влади.

Суддя може нести й кримінальну відповідальність за ухва-

лення завідомо неправосудного рішення, зловживання посадовим становищем, інші злочини.

Суддю також може бути притягнуто до адміністративної чи кримінальної відповідальності за корупційні правопорушення.

Якщо Вам відомо про вчинення чи підозру на вчинення суддею злочину, передбаченого Кримінальним кодексом України, потрібно звертатися з відповідним повідомленням або заявою про злочин до органів внутрішніх справ (міліції) або в прокуратуру.

Про результати розгляду та перевірки повідомлення або заяви Вам повинні повідомити письмово.

ДО КОГО МОЖНА ПОДАТИ СКАРГУ?

Органи, що здійснюють дисциплінарне провадження щодо судді:

- Вища кваліфікаційна комісія суддів України (www.vkksu.gov.ua) – щодо суддів місцевих та апеляційних судів;
- Вища рада юстиції України (www.vru.gov.ua) – щодо суддів вищих спеціалізованих судів та суддів Верховного Суду України.

Зразок скарги (заяви) щодо неналежної поведінки судді, який може використовуватися для повідомлення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України відомостей про порушення суддею вимог щодо його статусу, посадових обов'язків чи присяги судді Ви зможете знайти на офіційному Інтернет сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України www.vkksu.gov.ua в розділі «Дисциплінарна відповідальність судді»

ОСКАРЖЕННЯ НЕНАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ ПРАЦІВНИКА СУДУ

ДО КОГО ПОДАВАТИ СКАРГУ?

Заява щодо неправомірних дій (бездіяльності) працівника суду подається на ім'я голови суду, в якому працює ця особа.

Якщо Вам відомо про вчинення працівником апарату злочину, передбаченого Кримінальним кодексом України, наприклад, вимагання хабара, зверніться з відповідним повідомленням або заявою про злочин до органів внутрішніх справ (міліції) або в прокуратуру.

Про результати розгляду та перевірки Вашої заяви Вам мають повідомити письмово.

ЯКОЮ МАЄ БУТИ ЗАЯВА ЩОДО НЕНАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ

Незалежно від того, кому адресується скарга на дії судді чи працівника суду, вона має бути:

- подана у письмовій формі;
- викладена чітко та обґрунтовано;
- містити лише правдиві відомості, а не певні здогадки чи припущення та включати:

(1) найменування органу, посадової особи, якому (якій) адресується заява; (2) прізвище, ім'я, по-батькові заявника, адреса місця проживання, номер телефону, адреса електронної пошти (якщо є); (3) назва документа (заява на дії/бездіяльність судді/працівника апарату суду); (4) інформація про те, у чому саме полягають неналежні дії судді або працівника суду з посиланням на докази, які підтверджують викладені обставини; (5) вимоги, які висувуються у зв'язку з неналежною поведінкою судді або працівника суду; (6) перелік доданих матеріалів; (7) підпис заявника із зазначенням дати.

Якщо заява подається від імені особи її представником, повноваження представника мають бути підтверджені відповідним документом, зокрема довіреністю (копію потрібно додати до заяви).

Заяву слід надіслати поштою на адресу органу, якому вона адресована, або особисто передати до відповідного органу (копію заяви зі штампом органу та вхідним реєстраційним номером бажано залишити у себе).

З 12 червня 2014 року при Вищій Раді Юстиції діє утворена відповідно до Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» Тимчасова спеціальна комісія з перевірки суддів судів загальної юрисдикції, що уповноважена здійснювати перевірку діяльності суддів, які у період з 21 листопада 2013 року до 11 квітня 2014 року одноособово або у колегії суддів ухвалювали всупереч присязі судді та завданням суду рішення, що порушували права і свободи громадян.

Тимчасова спеціальна комісія буде приймати до розгляду і перевірки письмові заяви з цього приводу до 12 грудня 2014 року.

За детальною інформацією щодо переліку підстав для перевірки суддів, порядку подання заяв та діяльності Тимчасової спеціальної комісії відвідайте сайт www.vru.gov.ua та/або звертайтеся за адресою вул. Студентська, 12-а, м. Київ, Україна, 04050.

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

Тимчасова спеціальна комісія з перевірки суддів судів загальної юрисдикції

http://www.vru.gov.ua/add_text/30

Портал Судова влада України

www.court.gov.ua

Верховна Рада України, законодавство України

www.rada.gov.ua

Верховний суд України

www.scourt.gov.ua

Вища рада юстиції

www.vru.gov.ua

Вища кваліфікаційна комісія суддів України

www.vksu.gov.ua

Державна судова адміністрація України

<http://dsa.court.gov.ua/dsa/>

Європейський суд з прав людини

www.echr.coe.int

Єдиний державний реєстр судових рішень

www.reyestr.court.gov.ua

Міністерство юстиції України

www.minjust.gov.ua

Проект USAID «Справедливе правосуддя»

www.fair.org.ua

Безкоштовна юридична допомога

Асоціація юридичних клінік України

<http://www.legalclinics.in.ua>

Правовий простір

<http://legalspace.org>

Український правовий портал

<http://www.pravoonline.org.ua>

Українська Гельсінська спілка з прав людини

<http://helsinki.org.ua>

Пам'ятайте, перед вчиненням будь-яких значущих юридичних дій варто отримати консультацію юриста.
Оновлено станом на 08.08.2014

Ця публікація була здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Проекту «Справедливе правосуддя».